

הממשלה

מטפחת

המונופולים

ראשי משרד המסחר והתעשייה גילו לאחרונה חוש הומור מופלא: בעיקבות הביקורת הצבוכית על חוסר התגובה מצד הממשלה להשתלטות המונופולים על המשק — ביקורת שהתעוררה מחדש עם פירסום רווחי-הענק של קונצרן עלית — הגדילו ראשי משרד המסחר והתעשייה את מיספר עובדי יחידת ההגבלים מאחד לשלושה, פירסמו כי היחידה תוגברה ב-300 אחוז.

חיתה זו בדיחה עלובה: שלושה אני שים אמורים לבדוק מאות מונופולים, אשר לכל אחד מהם גודל של רואי-חש"ב ונורכידין, טונות של ספרי חשבונות.

אולם למעשה, נוהג משרד המסחר והתעשייה בעקביות בפרשה זו: אחרי הכל, מונופולים ייתכנו רק בחסות הממשלה. במשק חופשי מהתערבות ממשלתית אין אפשרות לקיום מונופולים. ואם ה"ממשלה החליטה להעניק מונופולים לי יצרנים מסוימים — מה טעם לחסום אותם בדיש?

בארה"ב, לעומת זאת, מפקחים רבבות מקיזים ממשלתיים על המונופולים, שלא יחרגו מחיקף הפעילות המותרת להם לפי החוק. שם מכניסים לכלל לשנים רבות מנהלי חברות מכובדים שהפרו את החוק.

בארץ, לאחר 25 שנות גן-עדן למונופולים, הוגשו רק שתי תלונות נגד מונופולים: האחת נגד שמנר, אירגון גוררי הרכב, והשנייה נגד יבואן צורכי-הצילום של אנפא.

נגד הענקים, השולטים בשווקים נכ"בדים — לא הוגשה מעולם תביעה.

לידי ספיר -

מותר להפר

חוזה עם הממשלה

עקב הוראות ישירות משרד-האוצר נמ' נעו אנשי משרד המסחר והתעשייה מלה גיש תביעה מישפטית נגד ידידו האישי של ספיר, משה בנו גיטר.

גיטר עשה מיליונים ממונופול על יבוא בשר מארגנטינה — מתנה אישית מספיר. לפני כמה חודשים חתמה חברת-היבוא שלו, ארלפסא, חוזה עם ממשלת-ישראל, בו התחייבה למכור לממשלה 3000 טון בשר קפוא במחיר 900 דולר הטון.

אלא שביתתים חלה עליית מחירים מסחררת בארגנטינה — ועתה מחיר טון בשר קפוא הוא 1500 דולר. אילו אילצה הממשלה את ארלפסא לקיים את החוזה — היה נגרם לגיטר נזק של שני מיל' יון דולר — וברור שספיר לא יעשה דבר כזה לידידו.

לפני חמש שנים אירע מיקרה דומה עם החברה לקירור ואספקה, שלא עמדה בחו' זה עם הממשלה. ספיר לא היסס אז, ומיש' רדו פנה לבית-הדין, וזכה בחצי מיליון לירות פיצויים על הפרת החוזה.

השערוייה אף חמורה עוד יותר, הפעם, כי גיטר חייב היה לספק כבר מזמן את הסחורה.

עכשיו נאלץ משרד המסחר והתעשייה לקנות בשר אחר, יקר יותר — כשמשלם התיסים משלם את הנזק שבו אשם ידידו של ספיר.

כרטיסי טיסה ב"אל-על" -

למכירה בשליש מחירם הרשמי

מחירי טיסה: המחיר הגבוה ביותר הוא 120 לירות שטרלינג, והוא משולם בעבור כרטיס הלוך-ושוב שתוקפו שנה שלמה. בעבור כרטיס קבוצתי, המאפשר שהייה של 45 יום בישראל, קודם שחוזרים ל-לונדון, מחיר הכרטיס 90 לירות שטרלינג. ולשהייה של שלושה שבועות בלבד יש כרטיסים במחיר 76 לירות שטרלינג. זהו בערך גם מחיר הטיסה הלוך-ושוב ל-סטודנט.

המחיר 40 לירות שטרלינג שסוכנים לונ' דוניים מוכרים בו כרטיסי-טיסה לארץ הוא כמחצית מחיר הטיסה לסטודנטים.

הטביר ישראלי היושב בלונדון, וטס בקביעות באמצעות הכרטיסים המוזלים: "זהו מעין הסדר בלתי-רשמי. אנשי אל-על הסבירו לי שכאשר המסוס עומד להמריא ומחברר שיש בו מקומות ריקים, מעדיפה אל-על למכור כרטיסים זולים, מאשר לא למכור כרטיסים בכלל.

מאחר שלא-על אסור להוריד מחירים מעבר למחיר הרישמי, שהיא עצמה קבעה אותם, ושכל חברות התעופה הטסות ל-ישראל חייבות לעמוד בו — נעשה הדבר מתחת לשולחן, בסודיות ובהירות, כדי שחברות-תעופה מתחרות לא יגלו זאת ולא יקימו שעורריה. אבל הרבה יודעים על ההסדר הזה."

כאשר התבקש דובר אל-על משה אילת להגיב השבוע על פרשה זו, אמר: "אני לא יודע על כל הסדר כזה. יש אצלנו מערכת מחירים מורכבת מאוד, אבל אין כרטיסים במחיר של 40 לירות שטרלינג. גם הטענה כאילו התפוסה במסוסי אל-על הטסים מלונדון היא נמוכה, אינה נכונה: מהראשון לאפריל 1973 עד ל-15 בספטמבר שנה זו, היתה עלייה של 24% בתפוסה של מסוסי אל-על מלונדון ל-ישראל. התפוסה הממוצעת היא 68% מכלל מקומות הטיסה."

מה שעדיין משאיר 32% משיעור ה"מקומות הממוצע למכירה במחירים זולים וסודיים מתחת לשולחן, כדי שחברות התעופה האחרות לא תגלינה זאת, לא תתבענה חלילה להוריד את מחירי הטיסה הגבוהים לישראל.

וויסיון" מחזירה

כספי הישראלים

ישראלים שהשקיעו בבורסות וול-סט' ריט באמצעות חברת-הברוקרים האמרי-קאית וויסיון, שפשטה את הרגל — מקבלים בחזרה את השקעתם בימים אלו.

חברה זו קנתה עבור ישראלים קרוב ל-1.5 מיליון דולר מניות. רוב הקונים היו לקוחות של הבנקים לאומי ודיס' קונט.

לפני כמה חודשים מונה כונס נכסים לחברה, והוועדה לניירות-ערך בארה"ב החלה חוקרת את פעולותיה בעבר.

בימים האחרונים הועברו לקוני ה"מניות הישראלים כל המניות שקנו, ובמקרים אחרים, הוחזר כספם.

אי-העסקים הישראלי ששהה בלונדון החליט לפתע לשנות את כיוון נסיעתו ולרכוש כרטיס טיסה לישראל, כדי שיוכל להגיע אליה בדחיפות לסיים עסקה, ו-לחזור למחרת היום ללונדון. הוא כבר הרים את מכשיר הטלפון כדי ללצל לסניף אל-על בלונדון ולהזמין את הכר' טיסים, כאשר מארחו הלונדוני אמר לו: "השתגעתי? מדוע אתה זורק את הכסף שלך? אפשר לקנות כרטיסי טיסה של אל-על בשליש המחיר."

אי-העסקים הישראלי, המרבה לטוס ברחבי העולם, לא האמין למישמע אוזניו. אבל מארחו הלונדוני הסיע אותו למשרדה של חברת נסיעות מפורסמת במרכז לונ'

מנכ"ל "אליעל" מרדכי בן-ארי מי אחראי לנס?

דון. "ידידי רוצה לרכוש כרטיס טיסה ל-ישראל וחזרה באל-על", אמר.

סוכן הנסיעות הרים את מכשיר הטלפון המקשר אותו ישר בלא חיוג, לסניף אל-על בלונדון. הוא התעניין רק לדעת אם יש מקום פנוי במסוס היוצא בערב לישראל. כאשר אושרה ההזמנה, מכר הסוכן ל-ישראלי כרטיס טיסה הלוך-ושוב לישראל. המחיר שביקש הדהים את אי-העסקים הישראלי: 40 לירות שטרלינג. מחיר כרטיס הטיסה הרגיל באל-על, מלונדון וחזרה: 120 שטרלינג.

ספיר אי-העסקים הישראלי: "חשבתם שאולי יטיס אותי בצ'ארטר או מטוס מיוחד. הסוכן אמר לי שאת הכרטיסים אקבל במישרד אל-על בנתמל-התעופה. כש' הגעתי לשם ניגשתי לדוכן — ומסרו לי את הכרטיסים שהוזמנו עבורי. היו אלה, לתדהמתי, כרטיסים רגילים של אל-על.

עליתי על מטוס הג'מבה, שהיו בו הרבה מקומות ריקים, והסתכלתי בעליונות על שאר הנוסעים, ששילמו עבור הכרטיס פי שלוש ממני."

היה זה לא סיפור בודד. ישראלים ה' מתגוררים בלונדון יודעים את הסוד מזמן. אפשר לרכוש כרטיסי-טיסה לישראל ב' משרדי נסיעות מסוימים בלונדון, במחירים הנמוכים בהרבה מהמחירים הרשמיים.

בקו אל-על מלונדון ללוד וחזרה יש כמה

עיסקות נוספות של קלקא

הקבלן התלאביבי הצעיר נחום קלקא, שכבש לעצמו לאחרונה מקום נכבד בעסקי הבנייה בעיר, עקב התנופה הגדולה שגילתה, ממשיך בזינוק:

לקרן-הפנסיה של אגד יש מיגרש בן שלושה דונם ברחוב ארלוורוב בתל-אביב. בסמוך לבית לישיבת-המס של ההסתדרות. קלקא חתם חוזה עם אגד להקמת בניין על המיגרש.

פרויקט נוסף של קלקא: הוא התחיל לבנות בית בן עשר קומות על מיגרש בן ארבעה דונם בדרך פתחת-קוה, בקצה שכונת מונטיפיורי מול הקרייה. הקומה הראשונה כבר נרכשה על-ידי בנק-לאומי, ושלוש קומות נוספות ניקנו על-ידי משרד-התיקשורת.

המפד"ל משתלמח

מחדש על בנק המזרחי

עורך-הדין אליהו מירון — בזמנו מנאמניו של שר-הפנים המנוח משה חיים שפירא, מנהלו הכללי לשעבר של מיש' רד-הפנים, וחבר ותיק במועצת-המנהלים של בנק המזרחי — עומד להיות מור' חק מתנהלת הבנק.

הוצאתו תבוצע בלחץ סיעות רפאל ולמפינה, השולטות כיום במפד"ל.

מירון היה ממתנגדיו החריפים של גוש רפאל-למפינה בוועידה האחרונה של המפד"ל, וסילוקו יאפשר את השתלטות תה מחדש של המפד"ל על הבנק, לאחר שבנק-ישראל ניסה בשנים האחרונות לנתק את הבנק מן המפלגה.

חקירה

משטרית

ב"סריגי ססיל"

בעיקבות הפירסומים בעולם הזה (1846) בדבר חשד להברחת שני מיליון דולר מחברת סריגי ססיל של אהרון סירל לחו"ל, פתחה עתה מישטרית יש' ראל בחקירת הפרשה.

בית-הדין הפשט המחוזי בתל-אביב, ש' מינה כונסי-נכסים לסריגי ססיל — שנמ'

מנכ"ל סירל מי אחראי להברחה?

כרה ביתניים בהפסד של כמה מיליוני לירות לאוצר — קיבל דיווחשבון של רואי-החשבון ברוך ברוידא, המצביע על שורה של תרגולי העברות כספים בין חברת סריגי ססיל לחברות אחרות באר' צות-הברית — השייכות לחלק במעלי מניותיה.

באמצעות התרגילים האלה, טען רוי' אה-החשבון, נראה כי הוברחו כ-2 מיל' יון דולר מישראל — כסף שהיה שייך למעלה לכנסי החברה.

חוגים כלכליים טענו לאחרונה שוב, כי בעלי המניות של סריגי ססיל — שהיו גם בעלי המניות של סיבי דימונה, ש' נמכר אף הוא לאוצר באותה שיטה, לאחר כינוס נכסים והפסד של 14 מיל' יון לירות — עשו אותם תרגילים גם בסיבי דימונה, ומן הראוי כי המישטרה תחקור גם שם.